

СТАНОВИЩЕ

По конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ по научна специалност „Статистика и демография“ за нуждите на катедра „Математика и статистика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. Конкурсът е обявен в ДВ, брой № 27 / 27.03.2018 г.

Изготвил становището: проф. д-р **Росен Николаев Николаев**, Икономически университет – Варна, магистър по специалност „Математика“ на Софийски университет със специализация „Изследване на операциите“, придобил ОНС „Доктор“ по научна специалност 05.02.18 „Икономика и управление“, придобил академична длъжност „Доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (количествени методи в управлението)“ и академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (количествени методи в икономиката)“.

1. Основание за написване на становището.

Становището е написано на основание на Заповед № 434 от 21.05.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за състав на Научно жури, решение на Факултетния съвет на факултет „Стопанска отчетност“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов (Протокол № 11 / 14.05.2018 г.) и Решение на Научното жури от първо заседание проведено на 11.06.2018 г., и съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, актуални към датата на обявяване на конкурса в Държавен вестник.

2. Представяне на кандидата.

Единствен кандидат в конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“ по научна специалност „Статистика и демография“ за нуждите

на катедра „Математика и статистика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов е гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова.

През периода 2012 г. – 2014 г. Маргарита Шопова се е обучавала в докторантura в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и е придобила ОНС „Доктор“ по икономика по научна специалност „Статистика и демография“ след успешна защита на дисертационен труд на тема „Статистическо изследване на енергийното потребление на домакинствата в България“, с което покрива едно от основните задължителни изисквания за участието в конкурса за академична длъжност „Доцент“.

Като добра база за придобиване на ОНС „Доктор“ и е послужило висшето образование, което се изразява в две магистратури, едната с квалификация „Математик – преподавател по математика“, придобита в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, а другата с квалификация „Икономист – финансист“, придобита в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. В допълнение към това гл. ас. д-р Маргарита Шопова е развивала своите компетенции и умения чрез обучение в курсове за повишаване на квалификацията като например „Виртуална учебна среда MOODLE“, „Статистически методи за управление на качеството“ и др.

Гл. ас. д-р Маргарита Шопова има 32-годишен трудов стаж като преподавател и научен работник в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, като през годините е заемала академичните длъжности асистент, старши асистент и главен асистент.

Член е на Съюза на учените в България и на Съюза на математиците в България, като е и председател на секцията в Свищов. Владее руски и английски език на необходимото ниво за осъществяване на трудовите ѝ задължения.

3. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа.

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Маргарита Шопова представя доказателства за една изключително активна и разнообразна преподавателска дейност през последните шест академични години. Тя е провела над 2400 аудиторни учебни часа в бакалавърска и магистърска степен на обучение по широк спектър от дисциплини като Математика, Висша математика, Статистика, Статистическо изследване и прогнозиране на развитието, Статистически анализ на структури, Статистика на

застраховането и осигуряването, Статистически методи за анализ и прогнозиране, Международни икономически сравнения, Основи на статистиката и Социална статистика. Провеждала е както лекции, така и упражнения в редовна и дистанционна форма на обучение.

Според представена справка в документите за участие в конкурса гл. ас. д-р Маргарита Шопова е разработила четири лекционни курса в съавторство и два лекционни курса самостоятелно. Самостоятелните лекционни курсове са по дисциплините „Висша математика / Математика“ и „Статистически анализ на структури“.

Богатият преподавателски опит и компетенции на гл. ас. д-р Маргарита Шопова намират своето логично изражение в разработването и публикуването на три учебника (един самостоятелен) и шест учебни помагала (две самостоятелни). Те са свързани с преподаваните от кандидата в конкурса математически и статистически дисциплини, предлагат интересни и практически ориентирани примери и задачи, и от тях проличава педагогическият опит на автора. Всички представени за участие в конкурса учебници са посветени на различни аспекти на статистиката.

Към учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Маргарита Шопова трябва да се оцени и участието и като академичен наставник на студенти в професионални направления „Икономика“ и „Администрация и управление“ по проекти „Студентски практики“ и „Студентски практики – фаза 1“

Всичко това говори за активна и целенасочена учебно-преподавателска работа на кандидата в конкурса и ми дава основание да си формирам една висока оценка за този вид дейности.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност.

Основната научна публикация, с която гл. ас. д-р Маргарита Шопова участва в конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“, е самостоятелният монографичен труд с наименование „Статистически аспекти на информационното общество в България“ (Библ. „Стопански свят“, брой 137, Свищов, АИ „Ценов“) с обем от 226 страници. Монографичният труд представлява актуална и интересна цялостна научна разработка, в която се изследват статистическите аспекти и

закономерностите в развитието на информационното общество в България. Основните резултати от извършените изследвания в монографичния труд са свързани с изведените предпоставки за разработване на информирани управленски решения и иницииране на конкретни действия, целящи справяне с предизвикателствата, пред които е изправена България във връзка с навлизането на цифровите технологии в цялостния живот на обществото. Считам, че проблематиката изследвана в монографичния труд е в пълно съответствие с научната специалност, по която е конкурсът за заемане на академична длъжност „Доцент“, а именно „Статистика и демография“.

Допълнителните публикации с които гл. ас. д-р Маргарита Шопова участва в конкурса за „Доцент“ се състоят от 3 студии (от тях една самостоятелна), 3 самостоятелни статии и 17 самостоятелни доклада. Във всички свои публикации гл. ас. д-р Маргарита Шопова третира важни за науката и образованието проблеми, като най-съществените от тях са пряко свързани с научната специалност на конкурса „Статистика и демография“.

При оценяване на научноизследователската дейност на кандидата в конкурса не бива да се подценява и участието в четири научни проекта (три научноизследователски и един проект за частично финансиране на научен форум). Безспорно всички проекти могат да се причислят към научната специалност на конкурса, тъй като тематиката им е посветена на различни статистически аспекти на определени икономически проблеми.

Кандидатът в конкурса не е представил справка за публикации в реферирали научни издания и поради това нямам възможност да оценя научните му трудове по този показател.

Научноизследователската работа на гл. ас. д-р Маргарита Шопова оценявам като задълбочена, целенасочена и приоритетно ориентирана към научната специалност на конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“.

5. Характеризиране на научните приноси.

След запознаване с публикационната дейност на кандидата в конкурса мога да потвърдя, че гл. ас. д-р Маргарита Шопова е постигнала резултати и приносни моменти с научен и научноприложен характер. Считам, че тя е направила напълно коректна самооценка за приносите в своите научни трудове, систематизирани в четири направления:

- ✓ Приложение на статистически методи за анализ в различни области на социално-икономическата действителност: информационно общество, икономически растеж, социална сфера, туризъм и др. – най-голям дял от публикациите на гл. ас. д-р Маргарита Шопова са свързани с приноси в това направление и са пряко свързани с научната специалност на конкурса.
- ✓ Аспекти на икономическото развитие – приносите в това направление също имат отношение към направлението на конкурса и обогатяват като цяло икономическата наука.
- ✓ Проблеми на организацията и управлението на висшето образование – работата и приносите на кандидата в конкурса в това направление са значими и съществени, защото показват неговата ангажирана позиция като представител на академичната общност.
- ✓ Обучение по математика на студенти в професионални направления „Икономика“ и „Администрация и управление“ – приносите в това направление са важни и по безспорен начин предопределят високата оценка за учебно-преподавателската работа на кандидата в конкурса.

6. Академична известност.

Кандидатът в конкурса представя справка за установени пет цитирания в книги, едно цитиране в дисертационен труд и пет цитирания в научни публикации на негови трудове. По мое мнение академичната известност на кандидата трябва да се оцени и с факта, че отчита участие на множество международни научни конференции в страната и чужбина, а също и с това, че има публикувани статии в чуждестранни научни списания.

7. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

При запознаване с документите на кандидата в конкурса не бяха установени сериозни слабости, а само някои технически неточности като например споменаване на публикации с номера 3.4 и 4.18 в справката за научните и научноприложни приноси, а такива публикации липсват в списъка на публикациите.

Предвид това няма да бъдат отправени критични бележки, а само някои препоръки. От извършената досега научноизследователска и учебно-преподавателска работа от гл. ас. д-р Маргарита Шопова проличава, че тя притежава необходимия научен и преподавателски потенциал и би могла да насочи усилия към съвместна научноизследователска работа със студенти и докторанти, както и към опити за реализиране на международна преподавателска дейност.

Направените препоръки не омаловажават труда и постигнатите резултати от кандидата в конкурса до момента, а по-скоро дават някои насоки за неговата бъдеща работа като преподавател и изследовател.

8. Обобщена оценка.

Представените документи от гл. ас. д-р Маргарита Шопова за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“ показват, че тя изпълнява изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, актуални към датата на обявяване на конкурса в Държавен вестник. Нейната учебно-преподавателска и изследователска работа е ориентирана към научната специалност на конкурса, а именно „Статистика и демография“.

В заключение на представеното становище и предвид констатираното изпълнение на изискванията за заемане на академична длъжност „Доцент“, изказвам изцяло положителното си становище и като член на Научното жури по конкурса ще гласувам ЗА заемане на академична длъжност „Доцент“ по научна специалност „Статистика и демография“ за нуждите на катедра „Математика и статистика“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов от кандидата в конкурса гл. ас. д-р Маргарита Шопова.

11.07.2018 г.

Изготвил становището: .....

/проф. д-р Росен Николаев/